

Korkea lypsettävyyssindeksi lyhentää lypsyaikaa

Anders Fogh (VFL), Emma Carlén (Växa Sverige) and Elina Paakala (Faba)

Jos sonnilla on korkea indeksi lypsettävyydessä, voidaan sen tyttären odottaa olevan keskivertolehmää nopealypsyisempiä. Mutta kuinka paljon lyhyempää lypsyaikaa voi sonnin tyttäriltä odottaa, jos sonnin lypsettävyyssindeksi on 110?

Jalostusarvon ennuste lypsettävyydelle lasketaan tiedoista, jotka on saatu karjanomistajia haastattelemalla sekä keräämällä tietoa elektronisilta maitomittareilta.

Karjanomistaja arvioi lehmän lypsettävyyden

Tanskassa, Ruotsissa ja Suomessa karjanomistaja arvioi lehmän lypsettävyyden. Lehmää verrataan saman karjan keskivertolehmään ja arvioidaan onko kyseinen yksilö nopeampi- vai hidaslypsyisempi asteikolla 1-9 (Tanska ja Ruotsi) tai 1-5 (Suomi).

Lypsyaikatietoja kerätään elektronisilta maitomittareilta

Tanskassa on kerätty tietoa elektronisilta maitomittareilta (TrueTest) vuodesta 2004 lähtien ja nykyään suurin osa lypsettävyystiedoista saadaan tätä kautta. Jalostusarvojen ennusteiden laskennassa käytetään rasvan ja valkuaisen virtausnopeutta grammoina minuutissa. Tiedon keruu Lelyn lypsyroboteilta on käynnistynyt ja myös muiden valmistajien lypsyroboteilta pyritään jatkossa saamaan tietoa.

Ruotsissa on ollut parin vuoden ajan mahdollista saada maidon virtaustietoja joiltakin elektronisilta maitomittareilta ja myös joiltain lypsyroboteilta. Suurin osa lypsettävyystiedoista saadaan DeLaval:n ja GEA:n valmistamilta laitteilta. Mahdollisuuksia saada lypsettävyystietoja myös muilta maitomittareilta selvitetään.

Suomessa tietoa maidon virtausnopeudesta saadaan TruTest –maitomittareilta (ProAgria Keski-Pohjanmaan kehittämishanke). Nämä lypsettävyystiedot ovat mukana toukokuun jalostusarvojen laskennassa. Mahdollisuutta saada lypsettävyystietoa lypsyroboteilta selvitetään myös Suomessa.

Lypsettävyyden jalostusarvon laskennassa tullaan jatkossa käyttämään entistä enemmän maitomittareilta saatavaa tietoa kaikista kolmesta maasta. Uusi tieto koostuu pääasiassa lypsyroboteilta saatavasta maidon virtausnopeudesta.

10 indeksipisteen vaikutus lypsettävyyteen

Karjanomistajien arvioiden ja elektronisten maitomittareiden antamien lypsettävyystietojen katsotaan kuvaavan samaa ominaisuutta – kuinka nopeasti lehmä antaa maitonsa. Karjanomistajien arviot muunnetaan vastaamaan elektronisilta maitomittareilta saatua tietoa. Karjanomistajien arvioista on vaikea sanoa kuinka paljon nopealypsyisempi esimerkiksi lypsettävyyssarvion 7 saanut lehmä on verrattuna 6:n saaneeseen lehmään. Tämän takia 10 indeksipisteen vaikutus lypsettävyyteen esitetään grammoina rasvaa ja valkuaista minuutissa.

10 indeksipisteen vaikutus lypsettävyyteen on kaikkien rotujen sonneilla 10 grammaa rasvaa ja valkuaista minuutissa. Tämä vastaa 5 indeksipisteen eroa tyttäriryhmien välillä. 10 indeksipistettä paremman sonnin (lypsettävyyssindeksi 110) tyttären tuottavat siis keskimäärin 10 grammaa enemmän rasvaa ja valkuaista minuutissa kuin keskivertosonnin (lypsettävyyssindeksi 100) tyttären.

Tanskassa rasvan ja valkuaisen keskimääräinen virtausnopeus on punaisilla roduilla 165 g / min, holsteinilla 170 g / min ja jerseyllä 205 g / min. Jos maidon rasvaprosentti on 4,2 ja valkuaisprosentti 3,4 (= 76 grammaa

rasvaa ja valkuaista litrassa maitoa), tarkoittaa 10 indeksipisteen ero kahden sonnin välillä maidon virtausnopeudessa 0,13 maitokiloa minuutissa.

Holsteinilla rasvan ja valkuaisen keskimääräinen virtausnopeus (170 g / min) vastaa noin 2,24 litraa maitoa minuutissa. Tämän perusteella 10 indeksipisteen lisäys (170 g + 10 g) lypsettävyydessä kasvattaa maidon virtausnopeuden 2,37 litraan minuutissa.

Jos lehmän lypsettävyysindeksi on 110 ja päivätuotos 30 kiloa maitoa keskiarvopitoisuuksilla, on lypsy aika 45 sekuntia (5%) lyhyempi kuin keskivertolehmällä (lypsettävyysindeksi 100).